

Mukhuhlwana

Room to Read

Musa u tirha hi matimba swinene. U tirha ku suka
nimixo ku kondza ku va vusiku. Na hambiloko ku
titimela, a nga ambali swiambalo swo kufumela.
Sweswi i khomiwile hi mukhuhlwana.
I mukhuhlwana wo biha. Wa vabya swinene.

Musa u ti paluxile eka xirhami. U le ku rhurhumerini
na ku hetshemula. U na dari. Musa wa vabya
swinene.

“Mukhuhlwana lowu wu na khombo, wu ta ndzi dlaya,” ku vula Musa. “A ndzi naveli swakudya. A ndzi naveli nchumu. Masocha ya miri wa mina ya tsanile.”

N'wana wa yena Karabo wa vilela. “Tata wa mina a nga dji kumbe ku tlela. O tshamela ro hundzuluka,” ku vula Karabo. Karabo u pfukile ka ha ri mixo swinene, u yile entshaveni. U vuyile na tiya ya ntshava. Xana Musa u ta yi nwa? Karabo u yi virisile ivi a yi nyika tata wa yena Musa. Musa u bakanyile bikiri ivi murhi wu halaka.

“Tatana xana a mi lavi ku hola? Xana hikokwalaho ka yini mi halata murhi? Xana mi ta horisiwa njhani?”
ku vula Karabo.

Karabo u tshama na tatana wa yena loyi a holaka mudende. Manana wa yena i mutirhi wa le ndlwini edorobeni naswona u vuya ekaya ka n'we hi nhweti. Karabo u berile mana wa yena riqingho hikokwalaho ka xiyimo xa le kaya. U n'wi tsundzuxile ku xavela tatana wa yena mpfanganyiso wa mukhuhlwana.

Karabo u tsutsumile hi xihatla a ya khemisi ivi a vuya na mpfanganyiso wa mukhuhlwana.

U wu nyikile tata wa yena, u wu nwili ivi a etlela khwatsi.

Musa u hundzulukile ivi bodlhela ra murhi ri wan a ku fayeka. Yoo! Bodlhela ri fayekile. Xana ndzi ta horisa ku yini? Murhi lowu wa durha.

“Tatana, bodhela ra murhi ri fayekile naswona murhi wu halakile,” ku vula Karabo. “Yoo jaha ra mina a ku ri nghozi,” ku hlamula mukhalabya loji a languteka a ri karhi a vilela.

Namadyambu Karabo u tshamile a ri yexe ekamareni yak u hungasela eka yona a ri karhi a vona mavonakule. Mianakanyo ya yena a yi ri kule tanihi leswi a ehleketa hi vuvabyi bya tatana wa yena. Rinoko ra yena yi kokiwile loko a twa va vulavula hi vuvabyi bya khombo eka mahungu. A va vulavula hi COVID- 19 leyi nga dlaya vanhu vo tala laha misaveni. U sungurile ku chava.

Bodlhela ra murhi ri fayekile. Mukhuhlwana na wona se wa nyanya. Miri wa Musa hinkwawo wa pandza. A nga pfuneki. Karabo u ehleketile hi mukhuhlwana lowu wa khombo. “Sweswi ndzi mi yisa etliliniki mi ya kamberywa,” ku vula Karabo. Musa na mahlo ya yena ya pfulekile ya humele ehandle, u dzungudzile nhloko ivi a ku, “A ndzi yi kwalano.”

Nimixo Karabo u yile emavhengeleni ku ya xava phepha hungu tanihi ntolovelu. Eka pheji ra le mahlweni a ku tsariwile COVID -19 vuvabyi bya khombo hi maletere yo dzhwihala.

Loko a fika, u tshamile ehansi ivi a hlaya tsalwa hi vukheta. A ri hlamusela swikombiso swa vuvabyi na leswaku vanhu va fanele ku kamberwa.

Karabo se wa vilela. U yile ekamareni ya tata wa yena, a n'wi languta a etlerile emubedweni a ri karhi a nga pfuneki. Mukhalabye u hetshemula na ku khohlola swi nga heli. U tekile phepha hungu ivi a ri veka emahlweni ka tatana wa yena leswaku a ri hlaya. Musa u hlayile, a languta n'wana wa yena ivi a languta ekule.

Musa u hetile siku a ri karhi a hundzuluka. Karabo u le ku kombeleni ka tata wa yena. “Ndza kombela tatana, a hi fambeni etlilniki. Ndza mi xavelela.”
Musa u langutile ehansi.

Karabo u pfunile tatana wa yena ku va a yima, va ta emovheni ivi a chayela a n’wi yisa etlilniki.

“Pfunani, ndza kombela pfunani! Ku huwelela Psharla. Vaongori va tisile xitulu xa mavhilwa. Va n’wi yisile eka kamara ya ku kambela ka yona.

Musa u kamberiwile hi dokodoela. Musa na n'wana wa yena va kamberiwile COVID- 19. Va n'wu nyikile mirhi na ku n'wi lerisa ku yi nwa. Va n'wi tlhavile na nereta. Musa u khomiwile hi vurhongo.

Vaongori va tsundzuxile Karabo hi ku hlayisa rihanyo eka nkarhi lowu wa COVID-19:

- Ku tshama u ri karhi u hlamba mavoko hi mati na xisibi.
- Ku siya mpfhuka exikarhi ka vanhu.
- Ku ambala masika loko u ya laha ku nga mintshungu.
- Loko u hetshemula kumbe ku khohlola tirhisa thixu leyi u nga ta yi cukumeta eka malakatsa kumbe u khohlolela eka xikokolo xa wena.

Mukhuhlwana wu horile na Musa u sungurile ku navela swakudya. Sweswi wa tihina hi swakudya. A nga ha hundzuluki na ku hundzuluka. Karabo na tatana wa yena va tlhelerile etlilini va landza mbuyelo wa swikambelo swa COVID-19. Nkateko wa kona, mbuyelo a wu kombisa leswaku a va na yona. Va tit wile va ntshuxekile.

Musa na Karabo va khensile dokodela na vaongori ivi va tthelela ekaya. Ku sukela siku rero Musa u tiyisisile leswaku u ambala swiambalo swo kufumela loko ku titimela. A nga ha lavi ku khomiwa hi mukhuhlwana na kambe a tshama a ri karhi a hlamba mavoko hi mati na xisibi. U tiyisisa leswaku u tshama a ambarile masika ku va a ti sirhelela eka COVID-19 na minxaka yin'wana ya mikhuhlwana.

